

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Ved Erhvervelsen af de sønderjydske Landsdele er i den danske Stats Eje overgaaet de i Landsdelene beliggende, tidligere præjssiske Statsdomæner, der foruden enkelte mindre betydende Ejendomme omfatter 36 større og mindre Gaarde, hvis samlede Areal udgør ca. 6310 ha. Domænegaardene er gennemgaaende bortforpagtede for et Tidsrum af 18 Aar, der udløber til forskellige Tidspunkter for de forskellige Gaarde.

Ved det nu stedfundne Køb af Hertug Ernst Günthers Besiddelser vil Statens Domæner i Landsdelene blive forøgede med de to Gaarde: Graasten Hovedgaard (ca. 227 ha) og Fiskebæk (ca. 275 ha) samt forskellige mindre Ejendomme, og antagelig vil hertil endnu komme ved Opførelsen af Mellemværendet mellem Danmark og den præjssiske Provins Slesvig-Holsten den Provinsen hidtil tilhørende Ejendom: Straagaard i Løjt Sogn med et Areal af ca. 75 ha.

Endelig er fra dansk Side hævdet, at de 3 Gaarde: Ladegaard i Kværs Sogn (ca. 160 ha), Benniksgaard i Rinkenæs Sogn (ca. 137 ha) og Kejnæsgaard i Lysabild Sogn (ca. 207 ha), der indtil 1919, da de bortsolgte, alle tilhørte den saakaldte hannoveranske Klosterfond, vel ejedes af en selvstændig Institution, men at denne dog var af en saadan offentlig Karakter, at Ejendommene maatte betragtes paa samme Maade som de den præjssiske

Stat tilhørende Aktiver, der i Henhold til Versailles-Traktatens Artikel 256 er overgaaede til den danske Stat mod Betaling til Erstatningskommissionen. Spørgsmaalet om den danske Stats Overtagelse af disse Ejendomme henstaar imidlertid endnu uafgjort.

De i den danske Stats Eje allerede overgaaede Domæner er saa mange og af saa stor Værdi, at man alt i afvigte Efteraar med Tilslutning af Folketingets Finansudvalg fandt det nødvendigt som midlertidig Domæneforvalter at ansætte en Mand med tilstrækkeligt Lokalkendskab og den fornødne Indsigt i de Domænerne vedrørende Forhold. Dette Hverv blev for Tiden fra 1. Oktober 1920 til 31. Marts 1921 overdraget til Folketingsmand, fhv. Gaardejer P. J. Refshauge. Ved foranstaaende Lovforslag søges nu tilvejebragt en endelig Ordning af Forholdet ved Oprettelse af et Embede som Domæneforvalter i de sønderjydske Landsdele, lønnet saaledes som i Forslagets § 1 angivet.

Tillige har man fundet det rigtigt i Lovforslaget som § 2 at optage en Bestemmelse om, at der til Behandling af de Domænerne vedrørende almindelige Spørgsmaal, der efter deres Natur vil udkræve en mere indgaaende Behandling, nedsættes et Udvalg, bestaaende af Domæneforvalteren som Formand og to honorarlønnede Medlemmer.